

האומר פרק שלישי קידושין

עין משפט נר מצוה

קא א מיי פט"ו מהל' אסורי ביאה הל' ז טושי"ע אה"ע סימן ד קב ב ג מיי פרק י"ט מהל' אסורי ביאה הלכה די טושי"ע אה"ע סימן ח סעיף ב: קב ד מיי שם פ"ב הלכה כ' כמנ לזאין קיד קטו טושי"ע שם סימן ד סעיף ו: קד ה מיי שם הלכה כ' סמנ שם טושי"ע שם סעיף ו:

תום ר"י הזקן

גמ', נרשא ממורת. דקהל גרים לא איקרי קהל גרים ר' יוסי. מצוי [שני]. שנתגיד אביו ונמצא שהוא שני. ראשונה. שנתגידה היא. שלישי. ומותר לישראל דכתוב [דברים כג ט] דור שלישי יבא להם בקהל ה'.

מתני' ר' יהודה היא. הקשה ה"ר יעקב מקובי לר' יהודה נמי איכא למיפך הרי גר מצריא שנסא ממורת דיש קידושין ואין עזירה כדלמך לקמן (דף ע"ד): דמודה הוא בפסולי קהל דהיינו גר מצרי דמותר בממורת ואפ"ה אמר דהולך הולך אחר הפגום והוי ממוזר ומיתרין ר"י בר אבבה דהגמרא לא נחית לאקשויי א"כ יש אחד מהם אשר כגון גר אשר הראוי לצבא צקהל שנסא ממורת דהכי משמע ליה השמא דיש קידושין ואין עזירה וגר מצרי שנסא ממורת שניהם פסולים ולכן לא רצה להקשות מנייה מיהו צמר הכי פריך ממצרי אף על גב דאינו אשר לצבא צקהל וה"ה דהוה מצי למיפך ממצרי שנסא ממורת אלא דפריך ליה מפיר:

ונתנייה, פ"י כסיפא תנא כל מקום לאתויי ולא פריך ולתנייה צהדיא דפרין צסמוך דכיון דסבר גר אסור בממורת דליקרו קהל היו קצת בכלל ממורת ומנייה לישראל דתני במתניין ולא צריך למיתנייה במתניין טפי כולי האי ומי"מ אילטרין למיתני כל מקום דאי לא הכי לא הוה מצי לאתויי (א) (אלא) ממורת ומנייה לישראל לצד: **והרי ה"ה** שנסא בת ישראל והודר הולך אחר הובר. פירוש שהוא חלל כמו אביו וא"ת מאי פריך מה דהבן פסול לאו משום דלאוין צמר הוכר לחודה אלא משום דנקבה פגומה שיהא אמו שהוכר פוסלה צביאמו והוי חללה ויש לומר דע"כ פסולו של צן לאו משום פסול דנקבה הוא דהא ישראל שנסא חללה ויכח שצמו כשרה לכהונה ואף על גב דאמה פסולה אם כן משמע דלאוין דוקא צמר הוכר לכן פריך מפיר:

הא בני ר' דוסתאי דאמר בגות ישראל ב' וא"ת אמאי לא משני תנא כל מקום לאתויי כדאמרין על ישראל שנסא חללה ויש לומר דא"כ מצוי למיפך ונתנייה צהדיא ולא מצי נמי לשנויי משום דלא מתני לה דהיכי נתנייה כדאמרין צסמוך דהא ודאי מצי למיתני במתניין כהגה שנסאת לכהן וללו ולישראל ולחלל שהרי לא הוזכרו כשרות לינא לפסולים:

בנה ש"שיי הוי. פירש צקונטרס ומותר לינא ישראלית דכתבי (דברים כג) דור שלישי יבא להם דכיון דיש קידושין ואין עזירה לבית אבותם קרינא ציה כישראל והא דקאמר צבימות (דף ע"ה) להם הלך אחר פסולן היינו לענין ישראל שנסא מצרי או מוצרי שנסא ישראלית ויש עזירה עד ג' דורות הולך הולך אחר המצרי (א) דיוולד להם כתיב אחיהם הולכים אצל צממרי ומצרי לא מייגמר לן (ב) הא להם מידי דהתם (ב) צמרויהו להם קרינא ציה הוא מוצרי והיא מצריית עכ"ל ודקדק הר"ם דלא תימא דוקא ישראל שנסא מצריית שייך לומר הלך אחר פסולן לפי שאין שניהם פסולין אצל צביניהם פסולין לא שייך לומר הלך אחר פסולן דשניהם פסולים שהרי עמוני ומצריית שניהם פסולים והולכים אחר הפגום (א) אלא הדבר תלוי צוה כשהם משני עממים שייך לומר כן דקרא צשני עממים איירי וקאמר הלך אחר הפסול צשכל עם ועם אצל כשניהם מעם אחד לא שייך לומר כן:

ב"ה מקום דרישא לאתויי ישראל שנסא חללה ודרבה בר בר חנה ואיזו זו למעוטי דרבין ורב דימי. פירוש או אז קתני כלומר אי אחיה כל מקום דרישא לאתויי מילתא דרבה בר בר חנה א"כ אחיה איוזו זו למעוטי דרבין אצל לא דרב דימי משום דהא דרב דימי ליתא כיון דמילתא דרבה בר בר חנה איתא שהרי דברי זה סותרים את דברי זה דרבה בר בר חנה קאמר מצרי שני שנסא מצריית ראשונה צנה שלישי ולדברי רב דימי איוזו אלא שני ואי לא אחיה כל מקום דרישא לאתויי מילתא דרבה בר בר חנה משום דלית הילכתא כוותיה א"כ נוכל לומר דאיוזו זו דרישא אחי למעוטי ההיא דרב דימי: מנא

גב' גר שנסא ממורת דיש קידושין ואין עזירה. גר מותר בממורת לר' יוסי דאמר קהל גרים לא מקרי קהל לקמן צפרק צתרא (דף ע"ג): ונתנייה. גבי קידושין ויש עזירה צמתני' כהדי אלמנה לכ"ג: כל מקום דסיפא. דיש קידושין ויש עזירה כל מקום כלל משמע לאתויי הך

ללא פריש לה צהדיא: ואיבעית אימא לעולם רבי יוסי היא. דאמר גר מותר בממורת דקשיא לך כללל היא ומתניתין לאו כללל כייל דלמי תנא צה ואיוזו זו היא כהנה ולויה כו' למימרא דהני הוא דהולך הולך אחר הוכר אצל יש אחרים אע"פ שיש קידושין ואין עזירה הולך הולך אחר הפגום: ואיוזו זו וסו לא. כלומר אם כן דאיוזו זו דוקא אצל מדי אחיהם לא איוזו אחר הוכר גבי יש קידושין ואין עזירה: והרי חלל וכו'. ותנן לקמן (דף ע"ג) צת חלל זכר פסולה לכהונה אלמא אחר הוכר הוא ומיקרי חללה: כרבי דוסתאי ס"ל. לתנא דידן דאמר (ס) צבות ישראל מקום טהרה לחללן וצתה כשרה לכהונה: והרי ישראל שנסא חללה דיש קידושין ואין עזירה. דלא אסורה אלא לכהנים והולך הולך אחר הוכר דתנן לקמן (ס) צתו כשרה לכהונה ולא אמרינן חללה היא כפגום צששניהם: ונתנייה צהדיא. גבי כהנת ליה ישראלית. ומשני משום דלא מתני לה אינה וישניה לו לתנא עם השאר צלשן קצר דינא ואיוזו) כהנת ליה ישראלית וחללה שנסא לכהן ללוי וישראל דמשמע חללה נמי לכהן אין עזירה: והאיכא. יש קידושין ואין עזירה דהולך הולך אחר הוכר הא דרבה בר בר חנה: מצרי שני שנתגיד

כיו: מצריים ראשונה. שנתגידה היא: צנה שלישי. ומותר לינא ישראלית דכתבי (דברים כג) דור שלישי יבא להם דכיון דיש קידושין ואין עזירה לבית אבותם קרינא ציה כישראל. והא דאמרין צבימות (דף ע"ה) להם הלך אחר פסולן היינו לענין ישראל שנסא מצרי או מוצרי שנסא ישראלית ויש עזירה עד שלשה דורות הולך הולך אחר המצרי (א) דיוולדו להם כתיב ואחיהם הולכים אצל לענין מצרי ומצריית לא מגמר לן האי להם מידי דהא צמרויהו להם קרינא ציה (ב) והוא מצרי והיא מצריית: ולרב דימי. דלמך צבימות צפרק הערל (דף ע"ה) דשני הוא וילין לה מאשר יולדו הכתוב תלאו צלידה למימרא דצמר אימיה שדיין ליה מדלא כתיב אשר יולדו: והאיכא. גבי יש קידושין ואין עזירה הולך הולך אחר הפגום הא דבי אחא רבין וכו' צאומות הך אחר הוכר איש ואשה הצאים משני אומות [כדלקמן] (א) נפגייירו. דיש קידושין ואין עזירה: הולך הולך אחר הפגום. כדלקמן צשמתין ומתניין מני הולך הולך אחר הוכר: סנא איוזו זו. דרישא למעוטי ולאשמועינן דמתני' לא כללל כיי. ומרשא דמילתיה דרבין ליכא לאקשויי למימר ונתנייה במתניין גבי הולך הולך אחר הוכר דמתניין ציש קידושין מייירי והני דלא נתגייירו אין כאן קידושין: האי מאי. אסוגיא דשמעתין פריך דשנינו לעיל ואי צעית אימא רבי יוסי היא אי אמרת צבלמא רבי יהודה היא דאמר גר אסור בממורת לפיכך צנו הולך אחר הפגום דכין כל מקום שיש קידושין ויש עזירה איכא לתרואי כל מקום דמתניין לאתויי מצי ואיוזו זו למעוטי מאי כל מקום דרישא לאתויי ישראל שנסא חללה צצמו כשרה דהולך הולך אחר הוכר: ודרבה בר בר חנה. מצרי שני שנסא מצריית ראשונה דיש קידושין ואין עזירה לפיכך הולך שלישי: ואיוזו זו למעוטי דרב דימי ודרבין. כלומר ואיוזו זו דרישא דמשמע אצל צבלמא לא איוזו אחר הוכר אי ס"ל כרב דימי דאף מצרי שני שנסא מצריית ראשונה צנה שני אשמועינן איוזו זו דמתניין למעוטי הא דלא איוזו צתר זכר וכל מקום דרישא לא תימי אלא ישראל שנסא חללה וכדצבין (א) דאמר נתגייירו הך אחר הפגום ולא איוזו אחר זכר ואף על גב דאין עזירה ואי ס"ל כרבה בר בר חנה

(א) ונתנייה והולך, וכן צמתנין העמוד בכל מקום שלפניו הולך צכתיי והולך) (ב) [לקמן ע"ג]: ע"פ אמנא צמוספתא פ"ה ה"ג איתא צהדיא גר מותר בממורת הולך ממזר דברי רבי יוסין ועצין הוא צכתיי ועי' מהרש"א ולפניו הוה ע"פ הנה"ש"ל (א) [לקמן ע"ג]: חוספתא ס"ט (ד) [לעיל ס"ד לקמן ע"ד ע"ג]. (ס) צימות ע"ה. (ז) [ס"ט]: (ז) [כתיב] "הולך הולך אחר" (ח) [גדלי' ואיוזו זו כהנת] (ט) [ג"ל דיוולד להם כתיב, ו"ה צפסוק (דברים ס) וצבימות ס"ט] (י) [ג"ל הוא. ש"ש"ט]. (כ) [עצין] (כ) [ג"ל ודיבין. ש"ש"ט]. (כ) [אלא] ליתא דצפרי, ונוסף ע"פ מהרש"ל, ומתקן מהרש"א. ולמהרש"א צ"ל לאתוי ממורת, ש"ש"ט, [כדלקמן ע"ג ע"ה]. (כ) [צפרי דיוולד, וכו'] (ט) [גדלי' הוא]. וכו'] (כ) [צפרי דהא, וכו'] ככרש"ל (כ) [כדלקמן צעמוד כ].

מוסף רש"י

גר שנסא ממורת הולך ממזר. דכתיב לו הך אחר פסולו (לקמן ע"ג). דאמר גר לא ישא ממורת. קסבר דקהל גרים איקרי קהל (ס"ט). באומות הלך אחר הוכר. צשני אומות לענין לא תמהי כל צמה. הך אחר הוכרים נתגייירו הולך אחר הפגום צששניהם. לענין יוסין. (יבמות ע"ה).

מוסף תוספות

א. מצרי שני או גר עמוני דמורה דלא איקרו קהל. מוס' הלא"ש.